

موضوع	رای شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۲۳۹۱۰۸۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۴ هیأت تخصصی مالیاتی ، بانکی دیوان عدالت اداری (موضوع شکایت و خواسته : ابطال ردیف ۲۸ جدول پیوست شماره ۲ موضوع بخشنامه شماره ۳۲۷۸۰/۰۲ مورخ ۱۷/۲/۱۴۰۲ در خصوص اخذ کارمزد خرید از دستگاههای کارتخوان - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران)
رای هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری درباره اخذ کارمزد خرید از دستگاههای کارتخوان	
بسمه تعالی	
هیأت تخصصی مالیاتی ، بانکی	
شماره پرونده : ه ت / ۱۴۳ / ۰۲۰۰	
شماره دادنامه سیلور: ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۲۳۹۱۰۸۶	
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۹/۱۴	
شاکی : آقای سعید چگینی	
طرف شکایت : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع شکایت و خواسته : ابطال ردیف ۲۸ جدول پیوست شماره ۲	
موضوع بخشنامه شماره ۳۲۷۸۰/۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷ در خصوص اخذ کارمزد خرید از دستگاههای کارتخوان	
شاکی دادخواستی به طرفیت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به خواسته ابطال ردیف ۲۸ جدول پیوست شماره ۲	
موضوع بخشنامه شماره ۳۲۷۸۰/۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷ در خصوص اخذ کارمزد خرید از دستگاههای کارتخوان به دیوان عدالت	
اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقرره مورد شکایت به قرار زیر می باشد: ردیف ۲۸ جدول	
پیوست شماره ۲ سرفصل خدمات بانکی ردیف نوع خدمت حداکثر مبلغ توضیحات خدمات الکترونیکی ۲۸ خرید مبلغ ۲۰۰/۱ ریال	
ثابت برای تراکنش های تا سقف ۶ میلیون ریال و دو ده هزارم (۰۰۰۲/۰) مبلغ تراکنش های بالاتر از ۶ میلیون ریال از پذیرنده	
(فروشگاه) اخذ می شود. (حداکثر کارمزد دریافتی از پذیرنده ۰۰۰/۴۰ ریال می باشد) کارمزد قابل اخذ از دارنده کارت صفر	
است. بخشنامه شماره ۳۲۷۸۰/۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷ جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک های دولتی، غیردولتی، شرکت	
دولتی پست بانک، مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران- ونزولا ارسال می شود.	
احتراماً همان گونه که استحضار دارند به موجب مفاد بند (۴) ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی کشور و نیز مفاد بند (۴) ماده	
(۲۰) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و همچنین مفاد بند (۱) صورتجلسه یک هزار و دویست و چهارمین جلسه مورخ	
۱۳۹۴/۴/۲۳ شورای پول و اعتبار، تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی بر عهده بانک مرکزی جمهوری	
اسلامی ایران می باشد. در این راستا مراتب طی سنوات مختلف اقدام و به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردیده است. با عنایت	
به آخرین ضوابط ابلاغی در این خصوص و نیز تغییر سطح عمومی قیمت ها و همچنین بر مبنای پیشنهادهای واصله و بررسی	
های به عمل آمده انواع و حداکثر میزان کارمزد خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی مورد بازنگری و به روزرسانی قرار گرفت	
و موضوع به شرح جداول پیوست شماره یک و دو در پنجمین جلسه مورخ ۱۴۰۲/۲/۵ هیأت عامل محترم بانک مرکزی مطرح	
و مصوب شد. شایان ذکر است در راستای رعایت تکالیف قانونی مقرر، بازنگری و تعدیل نرخ های کارمزد خدمات بانکی پس	
از سه سال از آخرین بخشنامه ابلاغی و با ملحوظ نظر قرار دادن شرایط کلان اقتصادی و مقتضیات موجود کشور انجام	
شده است به نحوی که نرخهای کارمزد خدمات بانکی مندرج در جداول پیوست این بخشنامه نسبت به بهای تمام شده ارایه	
خدمات مزبور پایین تر و در برخی ردیفهای کارمزدی نیز در مقایسه با ضوابط ابلاغی قبلی فاقد هرگونه تغییر می باشد.	
همچنین با عنایت به موارد فوق تلاش گردید فرآیند تعیین کارمزد جهت جبران و پوشش ارایه برخی دیگر از خدمات بانکی به	
صورت تدریجی انجام شود که جزئیات آن در زمان مقتضی توسط واحدهای ذی ربط به شبکه بانکی کشور ابلاغ خواهد شد. با	
بذل عنایت به موارد معنونه خواهشمند است دستور فرمایند ضمن ابلاغ ضوابط جدید به تمامی واحدهای ذی ربط، اتخاذ	
تهدیدات لازم به منظور رعایت کامل موارد زیر در دستور کار آن بانک مؤسسه اعتباری غیربانکی قرار گیرد:	
۱- به منظور ایجاد فضای رقابتی بین بانک ها و مؤسسات اعتباری و ارایه خدمات مطلوبتر به آحاد جامعه آن بانک مؤسسه	
اعتباری می تواند برای تمامی مشتریان خود حداکثر تا ۳۰ درصد، برای افراد تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور،	
مستمری بگیران و مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) حداکثر تا ۱۰۰ درصد و برای شرکتهای دانش بنیان حداکثر تا ۴۰	
درصد مبالغ مندرج در جداول ابلاغی تخفیف دهد و ترخهای پایین تری را اعمال نماید؛	
۲- در رابطه با ردیف خدماتی که عامل زمان در محاسبه کارمزد آنها مؤثر می باشد، آن بانک/ مؤسسه اعتباری موظف است	
در چارچوب مفاد بخشنامه شماره مب / ۱۱۱ مورخ ۱۳۸۵/۲/۲ اقدام نماید. لذا در محاسبه تعداد روزها باید تعداد روزهای	
واقعی ماه (حسب مورد ۳۰، ۳۱ یا ۳۱ روز) و تعداد روزهای واقعی سال (حسب مورد ۳۶۵ یا ۳۶۶ روز) ملاک محاسبات	
کارمزد قرار گیرد؛	
۳- در صورت وجود هرگونه ابهام و یا پیشنهاد، آن بانک/ مؤسسه اعتباری مکلف است بدواً مراتب را حسب مورد به شورای	

هماهنگی بانکها یا کانون بانکها و مؤسسات اعتباری خصوصی منعکس و در صورت عدم رفع ابهام و تشخیص ضرورت ارایه آن به بانک مرکزی مراتب صرفاً توسط مراجع مذکور به این بانک انعکاس یابد؛

۴- متولی و مسیولیت پاسخگویی به موضوعات، ابهامات و درخواستهای واصله پیرامون کارمزد خدمات بانکی ریالی، الکترونیکی و ارزی در بانک مرکزی به ترتیب ادارات مستقر در حوزه های نظارت فناوری های نوین و ارزی می باشد. لذا خواهشمند است مراتب با رعایت مفاد بند (۳) در مکاتبات با این بانک ملحوظ نظر قرار گیرد. این ضوابط از تاریخ ابلاغ لازم الاجراء بوده و تاکید می گردد مطالبه و دریافت هرگونه وجه دیگری تحت عنوان کارمزد خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی خارج از مفاد بخشنامه های ابلاغی بانک مرکزی مجاز نمی باشد.

مدیریت کل نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری

اداره ارزیابی سلامت نظام بانکی

حسین صدقی- علی قیصری گودرزی

*دلائل شاکی برای ابطال مقررره مورد شکایت :

به استحضار می رساند که ردیف ۲۸ جدول پیوست بخشنامه شماره ۳۲۷۸۰/۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷ صادره از بانک مرکزی در خصوص اخذ کارمزد از خرید دستگاه های کارتخوان، منطبق بر قانون نمی باشد و بانک مرکزی به استناد بند ۴ ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور و بند ۴ ماده ۲۰ قانون عملیات بانکی بدون ربا، این بخشنامه را تدوین نموده است در حالی که مقررات یاد شده در خصوص اخذ کارمزد از تسهیلات بانکی در قالب عقود ارایه خدمات بانکی می باشند و کشیدن کارت در کارتخوان خدمات بانکی محسوب نمی شود و از سویی بانک ها و مؤسسات اعتباری در قبال ارایه کارتخوان و افتتاح حساب مربوطه، کارمزد و هزینه های آن را دریافت می نمایند و دریافت مجدد به نام کارمزد خلاف قانون است تقاضای ابطال مصوبه را دارم.*

در پاسخ به شکایت مذکور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به موجب لایحه شماره ۱۳۲۴۶۲/۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۶/۴ به طور خلاصه توضیح داده است که :

الف- بر اساس بند ۴ ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور و بند ۴ ماده ۲۰ قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک مرکزی با موافقت شورای پول و اعتبار اختیار تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی را دارد که در مصوبه شورای مذکور این اختیار تعیین به بانک مرکزی تفویض گردید.

ب- آخرین به روز رسانی ها در خصوص قیمت تمام شده انواع خدمات بانکی صورت پذیرفت و برای تراکنش ها با سقف های متفاوت کارمزدهای خاص خود، تعیین شده است و سهم پذیرندگان از تراکنش ها ناچیز می باشد و بیشتر به عهده شبکه پرداخت است.

ج- سابقاً هیات تخصصی بانکی مالیاتی و هیات عمومی در قالب دادنامه شماره ۲۷۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۶ و شماره ۶۴/۶۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۰ (هیات عمومی) و آرای ۴۰۲ سال ۱۳۹۴ و ۱۰۲۷۷ سال ۱۳۹۷ (هیات تخصصی) اقدام به تأیید اخذ کارمزد خدمات بانکی تعیین شود توسط بانک مرکزی به استثناء تفویض شورای پول و اعتبار نموده است. فلذا چون مصوبه در راستای اختیارات و صلاحیت ها می باشد تقاضای رد شکایت شاکی را دارم.

بسمه تعالی

پرونده کلاسه ه ت/ ۰۲۰۰۱۴۳ در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۸/۲۸ هیات تخصصی مالیاتی بانکی (با موضوع ابطال ردیف ۲۸ جدول پیوست ۲ موضوع بخشنامه شماره ۳۲۷۸۰/۰۲ مورخ ۱۴۰۲/۲/۱۷ در خصوص اخذ کارمزد خرید از دستگاههای کارتخوان) مورد تبادل نظر واقع که با لحاظ عقیده اکثریت حاضرین به شرح ذیل مبادرت به انشاء رای می نماید:

رای هیات تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری: با لحاظ اینکه بانک مرکزی در راستای اختیارات قانونی خویش (بند ۴ ماده ۱۴ قانون پولی و بانکی کشور و بند ۴ ماده ۲۰ قانون عملیات بانکی بدون ربا) اختیار تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی را دارد و بلکه به موجب قانون وظیفه بانک مرکزی، انجام امور یاد شده می باشد و خدمات بانکی منحصر به ارایه خدمت در شعبه بانک نبوده بلکه خدمات نوین بانکی که در قالب درگاههای پرداخت الکترونیکی و پرداخت یار ها و پذیرنده ها و شاپرک و استفاده از دستگاه POS و نحو آن با مدیریت و نظارت و واسطه گری بانک مربوط به حساب های بانکی صورت می پذیرد، در زمره خدمات بانکی محسوب می شود و در موارد مشابه، هیات عمومی و هیات تخصصی مالیاتی بانکی، این اختیار و تکلیف بانک مرکزی را مورد تأیید قرار داده است (دادنامه شماره ۲۷۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۶ هیات عمومی و شماره ۱۰۲۷۷ مورخ ۱۳۹۷ هیات تخصصی) فلذا به جهت عدم احراز مغایرت مقررره مورد شکایت با قوانین و مقررات به استناد بند ب ماده ۸۴ از قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ رای به رد شکایت صادر می نماید. رای یاد شده ظرف بیست روز پس از صدور قابل اعتراض از ناحیه ریاست معزز دیوان عدالت اداری یا ده نفر از قضات گرانقدر دیوان عدالت اداری می باشد.

محمد علی برومند زاده رئیس هیات تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری

